

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.Л.Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Директор інституту _____

(назва інституту)
Прізвище, ініціали

(підпис)
«_____» 20 ____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативно"/вибірково" навчально" дисципліни
психологія професійних деструкцій
(назва дисципліни)
освітнього рівня магістр
(бакалавр/магістр)
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 053«Психологія» («Практична психологія»)
(код і назва спеціальності)

Шифр за навчальним планом СВ02

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми *назва програми*
 затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова « »
   20   року, протокол №   .

Розробники програми: Рашковська І.В., доцент кафедри практичної психології,
кандидат психологічних наук

Затверджено на засіданні кафедри практичної психології
«29» серпня 2019 року, протокол №1

Завідувач кафедри

(підпис)

Митник О.Я.

(прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни СВ02

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю	
Галузь знань 0301 соціально-психологічні науки	Кількість кредитів -3		Методи навчання: Пояснювально-ілюстративні методи, інтерактивні методи, розв'язування психологічних завдань, рольовий тренінг	
Спеціальність 6.030103 практична психологія	Загальна кількість годин - 90			
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>		
Освітній рівень Магістр	Лекції:			
	16	4		
	Семінарські (практичні) заняття:			
Нормативна/вибіркова	10	4		
	Лабораторні заняття:			
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом			Форми поточного контролю: модульні роботи	
Семестр 2				
	Індивідуальна робота:			
Тижневе навантаження (год.)	64	52	Форма підсумкового контролю: екзамен	
- аудиторне:				
- самостійна робота				
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:			
Мова навчання - укр..				

Предмет вивчення навчальної дисципліни: зміст та сутність професійних деструкцій особистості та шляхи їх профілактики, корекції та подолання

Міждисциплінарні зв'язки Зміст курсу «Психологія професійних деструкцій» тісно пов'язаний із такими дисциплінами як «Психологія особистості», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції»

Мета і завдання навчальної дисципліни

забезпечення системи психологічних знань з природи професійних деструкцій, особливостей їх протікання, різновидів, формування навичок їх корекції та профілактики

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія професійних диструкцій» є:

- сформувати уявлення про типи, види, стадії розвитку професійних деструкцій;
- розкрити зміст понять: «психологія професій», «конфліктна ситуація», «стратегії корекції професійних деструкцій»;
- визначити методи та підходи щодо вивчення професійних деструкцій;
- розкрити діагностичні методики щодо виявлення професійних деструкцій, вміння обирати стратегію поведінки в конфлікті, тощо;
- охарактеризувати психологічне забезпечення та умови корекції професійних деструкцій.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	Знати: - теоретичні основи, поняття різних видів та форм професійних деструкцій; - складові професійних деструкцій та засобів їх визначення; - фази виникнення, ескалації та динаміки професійних деструкцій; - особистісні передумови та схильності особистості допрофесійних диструкцій; - конфлікти у спілкування та їх роль у виникненні та прогнозуванні професійних деструкцій; Вміти: - застосовувати теоретичні знання до аналізу розвитку професійних диструкцій; - правильно визначати сутність професійних деструкцій, формувати описову модель в процесі його діагностування; - використовувати різні методи дослідження професійних деструкцій; - визначати та здійснювати психологічні заходи щодо прогнозування розвитку професійних деструкцій, з'ясовувати можливі конструктивні й деструктивні наслідки професійних деструкцій та деформацій; - прогнозувати конфліктний "потенціал"	дослідницька, когнітивна . Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

	особистості щодо професійних деструкцій; - вчасно регулювати конфліктні ситуації та управляти конфліктами у групах та колективах; - обирати адекватні інструменти профілактики й запобігання виникненню професійних деструкцій; - створювати завдання розвивального характеру, спрямовані на розвиток кар'єрних компетенцій особистості; -здійснювати наукові дослідження у галузі управління емоційного стану для запобігання професійним деструкціям.	
2.	Знати - актуальні психологічні проблеми професійних деструкцій; - методологію вирішення завдань діагностування професійних деструкцій, - засоби регуляції та профілактики конфліктів; - стратегії і тактики корекції професійних деструкцій; - застосовувати теоретичні знання до аналізу випадків професійних деструкцій; -застосувати психологічні методи діагностики професійної деформації та професійних деструкцій; - оцінювати доцільність і ефективність використання різних переговірних і посередницьких процедур, спрямованого на виникнення професійних деструкцій; - обирати найбільш ефективну стратегію й тактики поведінки в конкретному випадку професійних деструкцій; - керувати своєю поведінкою у складних критичних ситуаціях соціальної взаємодії; -обирати стратегію ефективного спілкування в колективі при виявленні професійних деструкцій.	операційна, комунікативна, просвітницька

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться ____ кредитів ЕКТС ____ годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин <i>(денна форма навчання)</i>					Кількість годин <i>(заочна(вечірня) форма навчання)</i>				
		Аудиторні	Лекції	Семінарські	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
1.	Змістовний модуль 1. Загальна теорія професійних деструкцій Т.1 Сутність професійних деструкцій. Основні підходи до вивчення предмету.	4	2	2	8	8	2	4	2	8	СРС

2.	Т.2. Теоретичні основи професійного становлення особистості.	4	2	2		8					8	
3.	Т.3. Кризи професійного розвитку та професійні деформації.	4	2	2		8					8	
4.	Т.4. Емоційне вигорання та професійні деструкції.	2	2			8					8	
5.	Т.5. Специфіка професійної діяльності та професійні деструкції	2	2			8					8	
	Разом за модулем 1	16	10	6	40		4	4	2			
6.	<i>Змістовний модуль 2.</i> <i>Профілактика та корекція професійних деструкцій</i>											
6.	Т.6. Психологічний супровід професійного становлення особистості.	4	2	2		8	6	2	2	2	8	
7.	Т. 7. Профілактика емоційного вигорання в	2	2			8					8	

	професійній діяльності.									
8.	Т.8. Психологічне консультування в ситуації професійних деструкцій.	4	2	2		8				6
	Разом за змістовним модулем 2	8	6	4	24					
	Усього годин	26	16	10		64	1 4	4	4	6 52

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1.Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	В т.ч. лекцій

1.	Модуль I <i>Загальна теорія професійних деструкцій</i>		
1.1	Тема 1.1 <i>Сутність професійних деструкцій. Основні підходи до вивчення предмету.</i> Поняття про сутність професійних деструкцій. Теоретичні підходи до вивчення професійних деструкцій. Наукові підходи до вивчення професійних процесів особистості. Теоретичні основи професійного становлення особистості <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	4	2
1.2	Тема 2. <i>Професійне самовизначення особистості.</i> Сутність професійного самовизначення. Модель професійного самовизначення. Професійне самовизначення на різних стадіях розвитку особистості. Конфлікти професійного самовизначення. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	4	2
1.3.	Тема 1.3. <i>Специфіка професійної деформації та професійні деструкції.</i> Поняття професії. Психологічна класифікація професій. Класифікація навчальних та інших професій. Професіографія як засіб вивчення професій. Методи пофесіографічних досліджень. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	4	2
1.4.	Тема 1.4. <i>Емоційне вигорання та професійні деструкції.</i> Сутність емоційного вигорання особистості. Основні поняття емоційного вигорання. Емоційне вигорання та професійна діяльністю. Емоційне вигорання та залежності. Емоційне вигорання та трудогоїзм. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	2	2
1.5.	Тема 1.5. <i>Кризи професійного розвитку та професійні деформації.</i>	2	2

	Сутність проблеми Типологія кризи особистості. Методики вивчення професійних криз. Фактори детермінації кризи професійного зростання. Психологічні особливості криз особистості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>		
2.1.	Модуль 2. Профілактика та корекція професійних деструкцій. Тема 2.1. <i>Психологічний супровід професійного становлення особистості.</i> Психологічний супровід професійного становлення на стадії адаптації. Психологічний супровід професійної освіти. Психологічний супровід на стадії професіоналізації. Психологічний супровід на стадії майстерності. Психологічний супровід на етапі завершення професійної діяльності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	4	2
2.2.	Тема 2.2. <i>Профілактика емоційного вигорання професійної діяльності.</i> Причини та наслідки емоційного вигорання особистості. Прояви емоційного вигорання у професійній діяльності. Робота психолога у випадках емоційного вигорання особистості. Тренінг подолання емоційного вигорання. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	2	2
2.3.	Тема 2.3. <i>Психологічне консультування в ситуаціях професійних деструкцій.</i> Розвиток психологічного профконсультування. Основні напрями професійного консультування. Типи професійного консультування. Психодіагностика професійних деструкцій. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i>	4	2

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Модуль I Загальна теорія професійних деструкцій

Тема 1.1 Сутність професійних деструкцій. Основні підходи до вивчення предмету.

1.Поняття про сутність професійних деструкцій.

2. Теоретичні підходи до вивчення професійних деструкцій.
- 3 Наукові підходи до вивчення професійних процесів особистості.
4. Теоретичні основи професійного становлення особистості

Рекомендовані інформаційні джерела: 5;8;12;15.

Тема 1.2. Професійне самовизначення особистості.

1. Сутність професійного самовизначення.
2. Модель професійного самовизначення.
3. Професійне самовизначення на різних стадіях розвитку особистості.
4. Конфлікти професійного самовизначення.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5;8;12;15.

Тема 1.3. Специфіка професійної деформації та професійні деструкції представників різних професій

1. Поняття професії.
2. Психологічна класифікація професій. Класифікація навчальних та інших професій.
3. Професіографія як засіб вивчення професій.
4. Методи пофесіографічних досліджень.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5;8;12;15.

Тема 1.4. Емоційне вигорання та професійні деструкції.

1. Сутність емоційного вигорання особистості.
2. Основні поняття емоційного вигорання.
3. Емоційне вигорання та професійна діяльністю.
4. Емоційне вигорання та залежності. Емоційне вигорання та трудогоїзм.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5;8;12;15.

Тема 1.5. Кризи професійного розвитку та професійні деформації.

1. Сутність проблеми. Типологія кризи особистості.
2. Методики вивчення професійних криз.
3. Фактори детермінації кризи професійного зростання.
4. Психологічні особливості криз особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5;8;12;15.

Модуль 2. Профілактика та корекція професійних деструкцій.

Тема 2.1. Психологічний супровід професійного становлення особистості.

1. Психологічний супровід професійного становлення на стадії адаптації.
2. Психологічний супровід професійної освіти.
3. Психологічний супровід на стадії професіоналізації.
4. Психологічний супровід на стадії майстерності.
5. Психологічний супровід на етапі завершення професійної діяльності.

Рекомендовані інформаційні джерела: 10;14;16;21.

Тема 2.2. Профілактика емоційного вигорання професійної діяльності.

1. Причини та наслідки емоційного вигорання особистості.
2. Прояви емоційного вигорання у професійній діяльності .
3. Робота психолога у випадках емоційного вигорання особистості.
4. Тренінг подолання емоційного вигорання.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5;8;12;15.

Тема 2.3. Психологічне консультування в ситуаціях професійних деструкцій.

1. Розвиток психологічного профконсультування.
2. Основні напрями професійного консультування.

3. Типи професійного консультування.

4. Психодіагностика професійних деструкцій.

Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 13; 22; 25

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Складання структури професійних деструкцій в сучасній науці. Підбір висловів відомих вчених-психологів про природу професійних деструкцій.	Доповідь на лаб.. з. №1
2.	Складання рекомендацій для педагогів щодо поведінки на різних етапах розвитку професійної деструкції, враховуючи динаміку та механізми вирішення конкретного особистості.	Доповідь на лаб. №2
3.	Складання програми діагностики професійних деструкцій особистості.	Презентація На лаб. №3
4.	Розробка програми подолання професійних деструкцій в організаціях. Розробка рекомендацій для правильного аналізу професійної деструкції в установі та вибору правильної стратегії поведінки.	До сем. з. №4
5.	Вивчення технологій вирішення конфліктів в освітніх установах, які ведуть до деформацій та деструкцій.	Презентація ІНДЗ
6.	Складання програми профілактики професійних деформацій.	Доповідь, реферат
7.	Складання словника термінів з курсу. Презентація: «Шляхи вирішення та профілактики професійних деструкцій»	Розробка рекомендацій

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на лабораторних заняттях, виконання ІНДЗ, двох МКР (тестовий контроль знань студентів).

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування передоджерел, ведення психологічних тематичних словників, здійснення самодіагностики, підбір методик.

Модульна робота №1

1. Професійна деформація та професійна деструкція поняття:

А)тотожні;   б)не тотожні.

2. Особистісні зміни протягом професійної діяльності розглядались в роботах:

А)К.Юнга, І.Ялома ,Е.Еріксона;

Б)Н.Пов' кель, І.Булах, О.Митник;

В)Е.Берн, Р.Чалдині, К.Томас.

3. Будь-який трудовий процес може бути пов'язаний з професійною деформацією.

А)згоден;   б) не згоден.

4. Одним із провідних вчених з питань професійних деструкцій сучасний вчений:

А)Е.Ф.Зеєр;

Б)С.Я.Рубінштейн;

В)К.Роджерс.

5. Деструкція в перекладі з латинської означає:

А)руйнування структури професійної діяльності та особистості;

Б)погіршення стосунків з оточуючими.

В)Погіршення якості життя особистості працівника.

6. Професійні деструкції безпосередньо впливають на:

- А) продуктивність та задоволеність праці;
- Б) взаємодії з друзями;
- В) погіршення якості життя особистості працівника.

7. Професійні деструкції є однією з трьох фаз:

- 1) професійного розвитку;
- 2) професійної деформації.

8. Професійна деструкція має:

- а) позитивний, або негативний характер;
- б) в залежності від стратегії деформація може носити або негативний, або позитивний характер;
- в) тільки негативний характер.

9. До зовнішніх факторів професійної деформації відносяться:

- А) напружені умови праці, високі вимоги, високу відповідальність, несприятливе розташування робочого міста;
- Б) несприятливі погодні умови, невчасну відпустку, авторитарний керівник.

10. В кожній професії є специфічні фактори, які впливають на професійну деформацію особистості:

- А) згоден;
- Б) не згоден

11. У своїх працях Е. Зеєр надає детальну характеристику рівнів професійної деструкції:

- А) загальнопрофесійні, спеціальні, професійно – типологічні, індивідуальні;
- Б) професійні, соціальні, індивідуально – типологічні;
- В) особистісний, духовний, ментальний, професіональний.

12. До основних шляхів запобігання появі професійних деструкцій вчені відносять:

- А) підвищення соціально – психологічних компетенцій, аутокомпетенції, діагностику професійних деформацій, профілактику професійної дезадаптації початківця тощо.

Б)відповіальність вікових норм праці, яку виконують, збільшення кількості чау, відведеного для роботи;

В)збільшення кількості перевірок, постійні індивідуальні консультації з психологом, відмови від обідньої перерви.

13. До криз професійного становлення відносяться:

А)кризи само сприйняття, криза середнього віку, криза самоідентичності;

Б)вікова криза, адаптаційна криза, криза половини життя;

В)криза нереалізованості, криза спустошеності, криза безперспективності.

14.Найбільшою мірою професійні деструкції розвиваються у людей:

А)які багато працюють за комп'ютером;

Б)які працюють на відкритих площацдах (будівельники тощо)

В)у людей, які працюють з людьми (лікарі, педагоги, представники сфери обслуговування)

15.Емоційне вигорання особистості та професійні деструкції:

А)схожі зазмістом поняття;

Б)зовсім не схожі;

В)взаємообумовлені поняття.

Робота №2

1.Розкрити основні напрямки психологічного супроводу професійного становлення особистості.

2.навести позитивні та негативні наслідки такого явища, як емоційне вигорання особистості:

Позитивні

Негативні

3.Розробити програму з корекції професійних деструкцій (мета , основні напрями, цілі) _____

---

4. Розробити семінар - тренінг для проведення з метою корекції професійних деструкцій (4 -5 вправ описати) _____

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Питання до екзамену

1. Сутність та зміст професійних деструкцій.
2. Професійні деформації: причини та протікання.
3. Професійні деструкції в працях вчених.
4. Основні підходи до вивчення теорії професійних деструкцій.
5. Теоретичні основи професійного становлення особистості.
6. Особливості професійних деструкцій навчальних професій.
7. Сутність професійного самовизначення.
8. Модель професійного самовизначення.
9. Професійне самовизначення на різних стадіях розвитку особистості.

10. Конфлікти професійного самовизначення.
11. Внутрішні конфлікти особистості та професійні деструкції.
12. Прояв професійних деструкцій на робочому місті.
13. Поняття професії.
14. Психологічна класифікація професій.
15. Класифікація навчальних та інших професій.
16. Професіографія як засіб вивчення професій.
17. Методи пофесіографічних досліджень.
18. Сутність емоційного вигорання особистості.
19. Основні поняття емоційного вигорання.
20. Емоційне вигорання та професійна діяльністю.
21. Емоційне вигорання та залежності. Емоційне вигорання та трудогоїзм.
22. Кризи професійного розвитку та професійні деформації.
23. Сутність проблем емоційного вигорання.
24. Типологія криз особистості.
25. Методики вивчення професійних криз.
26. Фактори детермінації кризи професійного зростання.
27. Психологічні особливості криз особистості.
28. Сутність психологічного супроводу професійного становлення особистості.
29. Психологічний супровід професійного становлення на стадії адаптації.
30. Психологічний супровід професійної освіти.
31. Психологічний супровід на стадії професіоналізації.
32. Психологічний супровід на стадії майстерності.
33. Психологічний супровід на етапі завершення професійної діяльності.
- 34.. Профілактика емоційного вигорання професійної діяльності.
35. Причини та наслідки емоційного вигорання особистості.
36. Прояви емоційного вигорання у професійній діяльності .

37. Робота психолога у випадках емоційного вигорання особистості.
38. Сутність та етапи тренінгу подолання емоційного вигорання.
39. Психологічне консультування в ситуаціях професійних деструкцій.
40. Розвиток психологічного профконсультування.
41. Основні напрями професійного консультування.
42. Типи професійного консультування.
43. Психодіагностика професійних деструкцій.
44. Рівні професійної деформації особистості.
45. Фактори детермінації кризи професійного розвитку.
46. Психологічні особливості професійних деформацій.
47. Співвідношення професійних деформацій та професійних деструкцій.
48. Оцінка професійно – психологічного потенціалу особистості.
49. Методи дослідження в психології професії.
50. Професійно обумовлена структура особистості.
51. Погляди класичних психологів на професійні процеси особистості
(С.Я.Рубінштейн, К.Роджерс, К.Юнг, І.Ялом та ін..)
52. Погляди сучасних психологів на проблеми професійних деструкцій
(Е.Зеєр та ін..)
53. Вплив професійних деструкцій на продуктивність праці.
54. Кризи професійного становлення.
55. Вплив професії на професійні деструкції.
56. Емоційне вигорання та професійні деструкції особистості.
57. Напрями роботи психолога з проявом професійних деструкцій.
58. Внутрішні фактори професійної деструкції є
59. Зовнішні фактори формування професійних деструкцій.
60. Основні напрями індивідуального консультування особистостей з проявами професійних деструкцій.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	10	50
ІНДЗ	15	2	30
Модульна контрольна робота	10	2	20
максимальна кількість балів 100			

VI. Навчально-методична карта дисципліни

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Абдуллина О.А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. – М.: Просвещение, 1984. – 208 с.
2. Агавелян В.С. Психолого-педагогическая диагностика и регуляция психических состояний учителя в образовательном процессе. – Челябинск: Челябинский гос. ун-т, 2001. – 44 с.
3. Акмеологія з основами психології кар'єри: Навч.-метод. посібн. / О.М. Гавалешко (уклад.). – Чернівці: Рута, 2004. – 84 с.
4. Антонова Н.О. Кризові явища у професійному становленні студентів-психологів та психологів-практиків // Актуальні проблеми психології. – Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – Вип. 6. – С. 3 – 9.
5. Антонова-Турченко О.Г., Дробот Л.С., Заброцький М.М. Психологічна стабілізація особистості вчителя зони радіологічного контролю: Навч. посібн. – К.: ІЗМН, 1997. – 180 с.
6. Бандурка.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Основы психологии управления: Учебник для вузов МВД. – Х.: Изд-во Ун-та внутренних дел, 1999. – 525с.
7. Бодалев А.А. Вершина в развитии взрослого человека: характеристики и условия достижения. – М.: Флинта; Наука, 1998. – 168 с.

8. Бодров В.А. Психология профессиональной пригодности. – М.: ПЕР СЭ, 2001. – 512 с.
9. Бодров В.А. Методология системного и субъектно-деятельностного подходов в исследованиях профессиональной пригодности // Идея системности в современной психологии / Под ред. В.А. Барабанщикова. – М.: Изд-во "Институт психологии РАН", 2005. – С. 343 – 359.
10. Бойко В.В. Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и на других. – М: Филинъ, 1996. – 472 с.
11. Болтівець С.І. Педагогічна психологієна: теорія та методика. – К.: Редакція "Бюллетеня ВАК України", 2000. – 303 с.
12. Борисова М.В. Психологические детерминанты феномена эмоционального выгорания у педагогов // Вопр. психол. – 2005. – № 2. – С. 96 – 104.
13. Бондаренко І.І. Психологічні умови ефективної професійної адаптації психологів-початківців: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.01 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2004. – 19 с. КОКУН О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця 179
14. Бондаренко О. Ф. Психологічні особливості сучасної студентської молоді та проблеми професійної підготовки психологів–практиків// Практична психологія та соціальна робота. – К., 2003. – № 4. – С. 8 -11.
15. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2003. – 351 с.
16. Буякас Т.М. Основания и условия профессионального становления студентов-психологов // Вестник Московск. ун-та. – Сер. 14. Психология. – 2005. – № 2. – С. 7 – 17.
17. Варфоломеева О.В. Психолого-акмеологичне забезпечення професійного становлення психотерапевта // Актуальні проблеми психології. – Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – Вип. 6. – С. 39 – 44.
18. Василькова О.І. Сучасні проблеми психології криз професійного розвитку вчителя // Актуальні проблеми психології. – Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – Вип. 7. – С. 60 – 68.
19. Вашлаева Л.П. Здоровье учителя как ресурс развития образования // Учитель: здоровье и профессиональное развитие: Матер. региональ. науч.-практ. конф. – Кемерово, 2001. – С. 28 –32.
20. Веремчук А.М. Умови формування професійної рефлексії майбутніх вчителів // Актуальні проблеми психології. – Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – Вип. 6. – С. 52 – 60.
21. Вілюжаніна Т.А. Динаміка ціннісно-смислової сфери особистості в процесі професійного становлення майбутніх психологів: Автореф. дис... канд.

психол. наук: 19.00.07 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2006. – 22 с.

22. Вітковська О.І. Психологічні умови професійного самовизначення випускників середніх шкіл у процесі профконсультації: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2002. – 21 с.

23. Вітюк Н.Р. Психологічні особливості конфліктологічної підготовки майбутніх учителів // Актуальні проблеми психології. – Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – Вип. 7. – С. 68 – 75. 180 КОКУН О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця

24. Водопьянова Н.Е., Старченкова Е.С. Синдром выгорания: диагностика и профилактика. – СПб.: Питер, 2005. – 336 с.

25. Волянюк Н.Ю. Психологічні засади професійного становлення тренера-викладача: Автореф. дис... д-ра психол. наук: 19.00.01 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2006. – 34 с.

26. Галецька І.І. Дослідження самоефективності в психології здоров'я // Вісник Харківського ун–ту. – № 550, Ч. 2., Серія: психологія. – Харків: ХНУ. – 2002. – С. 41 – 43.

27. Галецька І.І., Мельник М.М. Особливості емоційного вигорання менеджерів з різним рівнем самоактуалізації // Актуальні проблеми психології. – Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. / За ред. С.Д. Максименка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – Вип. 6. – С. 89 – 95.

28. Гірняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент: теоретичні основи і практикум. – К.: Магнолія плюс, 2003. – 335 с.

29. Гоноболин Ф.Н. Книга об учителе. – М.: Просвещение, 1965. – 260 с.

30. Гупаловська В.А. Професійна самореалізація як чинник становлення особистості жінки: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.01 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2005. – 25 с.

31. Данилова Т.М. Формування гуманістичної спрямованості особистості майбутнього практичного психолога: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2004. – 19 с.

32. Деркач А. А., Селезнева Е. В. Акмеология в вопросах и ответах: Учебн. пособие. – М.: МПСИ, Воронеж: НПО МОДЭК, 2007. – 248 с.

33. Довгих Л. Кар'єрні домагання як суб'єктивний механізм професійної самореалізації // Соціальна психологія. – 2005. – № 2. – С. 67 – 71.

34. Дюк В. А. Компьютерная психоdiagностика. – С.-Пб.: Братство, 1994. – 360 с.

35. Євдокімова О.О. Психологічні засади вищої технічної освіти: Монографія. – Х. : Нове слово, 2009. – 388 с.

36. Жозефина А., Корнев Н.Н. Психологические факторы готовности руководителя к управленческой деятельности // Вісник Харківського університету. – 1999. – № 460. – С. 146 – 149.
37. Завадська Т.В. Нейродинамічний компонент психофізіологічного стану вчителів // Вісник Харківського ун–ту № 550. – Ч. 2. Серія: Психологія. – Харків: ХНУ, 2002. – С. 78 – 81.
38. Зайчикова Т.В. Соціально–психологічні детермінанти синдрому "професійного вигорання" у вчителів: Автореф. дис... канд. психол. КОКУН О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця 181 наук: 19.00.05 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2005. – 20 с.
39. Зборовская И.В. Саморегуляция психической деятельности учителя // Прикладная психология. – 2001. – № 6. – С. 55 – 65
40. Зеер Э.Ф. Психология профессий. – Екатеринбург: УГППУ, 1997. – 244 с.
41. Зеер Э.Ф. Психология профессий: Учебн. пособие. – 3–е изд., перераб. и доп. – М.: Академический Проект, Фонд «Мир», 2005. – 336 с.
42. Зеер Э.Ф. Психология профессионального развития: Учебн. пособие. – 2–е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 240 с.
43. Зубкова І.Ю. Динаміка Я–образу вчителя–професіонала: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2001. – 20 с.
44. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Питер, 2006. – 508 с.
45. Кадикова Т.А. Особливості динаміки ціннісних орієнтацій студентів–психологів: Автореф. дис.. канд. психол. наук: 19.00.01 / Одеський національний ун-т ім. І.І.Мечникова. – О., 2002. – 17с.
46. Капітанець О.М. Педагогічна підготовка менеджерів у вищих технічних навчальних закладах: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. – Тернопіль., 2001. – 19 с.
47. Карамушка Л.М., Дзюба Т.М. Психологія управління конфліктами в організації (на матеріалі діяльності освітніх організацій). – К. : Науковий світ, 2009. – 268 с.
48. Карпов А.В. Психология менеджмента: Учеб. пособие для студ. вузов. – М.: Гардарики, 2003. – 582 с.
49. Кириленко О.А. Психологічні детермінанти професійного стресу у представників професії типу "людина–людина": Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.03 / Київський Національний університет імені Т.Шевченка. – К., 2007. – 20 с.
50. Клинов Е.А. Индивидуальный стиль деятельности в зависимости от типологических свойств нервной системы. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1969. – 278 с.

51. Климов Е.А. Индивидуальный стиль деятельности // Психология индивидуальных различий. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. – М.: Изд-во МГУ, 1982. – С. 74–77.
52. Климов Е.А. Психолого-педагогические проблемы профессиональной консультации. – М.: Знание, 1983.

53.http://lib.iitta.gov.ua/1651/_12.pdf

54. stud.com.ua/.../profesiyna_deformatsiya_trudovomu_protses..

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочо" програми в 20__/20__ н.р.¹

---

¹ Доповнення та зміни до робочої" програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.